

BIOLEG 2: Organebau i Ecosystemau

Amser - 1.5 awr

Rhowch gynnig ar 3 chwestiwn.

---

1. Pa fathau o ffactorau sy'n achosi un cyfandir i fod yn fwy amrywiol ei fioleg na'r llall?
2. Trafodwch sut y gallai poblogaethau biolegol gynyddu, aros yn sefydlog, neu leihau.
3. Sut y daeth Darwin at ddamcaniaeth esblygiad?
4. Disgrifiwch sut y mae oesau daearegol y Ddaear wedi'u nodweddu gan wahanol gyfosiadau o ffosiliau.
5. Rhowch rai enghreifftiau o organebau wedi'u grwpio ar lefelau tacsonomig megis 'ffylwm', 'dosbarth', 'urdd', 'teulu', 'genws' neu 'rywogaeth'.
6. Beth yw'ch dealltwriaeth chi o 'fioamrywiaeth' a sut y gellir ei mesur?
7. Trafodwch bosibiliadau a phroblemau swau o safbwynt cadwraeth.
8. Rhowch rai enghreifftiau o arddangosiadau paru mewn anifeiliaid gwyllt.
9. Esboniwch pam mae micro-organebau yn hollbwysig mewn cylchedau maetholion ecolegol.
10. Disgrifiwch gysyniad 'olyniaeth' ecolegol.
11. Rhowch enghreifftiau o'r hyn a olygir gan y term 'symbiosis'.
12. Ysgrifennwch draethawd am unrhyw agwedd naill ar fioleg 'y môr' neu fioleg 'dŵr croyw'.
13. Disgrifiwch enghreifftiau o glefydau 'heintus' ac 'anheintus'.
14. Cymharwch frechu a gwrthfotigau fel ymdriniaethau meddygol.
15. Ysgrifennwch draethawd biolegol am unrhyw agwedd ar y diwydiant bwyd.
16. Pa ganlyniadau biolegol all ddeillio o ffordd o fyw nad yw'n iach?
17. A allwch roi enghreifftiau o sut y gellid defnyddio ystadegau mewn bioleg?
18. Disgrifiwch astudiaeth wyddonol a wnaethoch ar gynefin awyragored.